

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра фізичного виховання і педагогіки спорту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов
О.Б.Жильцов

«08» 09 2016 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТУРИСТИЧНА РОБОТА В НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

напрямок підготовки: 6.010201 – Фізичне виховання

Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>1809</u>	
<i>Жильцов</i> (підпис)	(прізвище, ініціал)
« »	20 <u>16</u> р.

2016-2017 р.

Робоча програма «**Туристична робота в навчальних закладах**» для студентів за напрямом підготовки: 6.010201 – Фізичне виховання, галузі знань 0102 - Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини, 2016 року-20 с.

Розробник: Гнутов Євгеній Іванович, старший викладач кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту

Протокол №2 від «7» вересня 2016 року

Завідувач кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту

_____ Т.Г. Дерека

Години відповідають навчальному плану. Структура програми типова.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

_____ О.С. Комоцька

© Університет Грінченка, 2016 рік

© Гнутов Є.І., 2016 рік

ЗМІСТ

	Стр.
1. Пояснювальна записка	4
2. Опис навчальної дисципліни	6
3. Тематичний план навчальної дисципліни	7
4. Програма навчальної дисципліни	8
5. Навчально-методична карта дисципліни	9
6. Теми семінарських занять	10
7. Самостійна робота	10
8. Індивідуальні завдання	11-12
9. Методи навчання	13
10. Методи контролю	13
11. Розподіл рейтингових балів	14
12. Методичне забезпечення курсу	15
13. Об'ємні вимоги до ПМК	15-17
14. Рекомендована література	17-18

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Туристична робота в навчальних закладах» складена у відповідності з вимогами до підготовки фахівців з фізичного виховання. Вона включає теоретичні та практичні розділи з метою оволодіння студентами теоретичними та методичними основами викладання спортивного туризму в загальноосвітній школі, професійно-технічних, середніх, спеціальних технічних, туристських центрах, позашкільних закладах.

На лекціях студенти ознайомляться зі змістом навчальної дисципліни «Туристична робота в навчальних закладах», історією розвитку, видами та класифікацією спортивного туризму, технікою та тактикою, методикою навчання, організацією позакласної та позашкільної роботи та правилами змагань з окремих видів туризму.

На практичних заняттях студенти мають оволодіти технікою і тактикою спортивного туризму, навичками в організації та проведенні змагань з різних видів туризму.

Індивідуальна та самостійна робота студентів спрямована на поглиблення теоретичних знань з методики фізичної, техніко-тактичної та психологічної підготовки та форм організації проведення масових заходів зі спортивно-оздоровчого туризму.

Мета та завдання навчальної дисципліни – оволодіння студентами практичними знаннями та вміннями щодо основних видів туризму, формування у них професійних здібностей, необхідних для проведення організаційної, педагогічної та методичної роботи з туризму в системі навчальних закладів, на станціях юних туристів, туристичних центрах, спортивних клубах, тощо. Вивчення дисципліни «Туристична робота в навчальних закладах» формує у студентів наступні **компетенції**:

-володіння основними методами організації занять туризмом у навчальних закладах;

- здатність створити педагогічні та психологічні умови для процесу навчання.

Завдання - формування професійного інтересу, науково обґрунтованих поглядів, умінь, навичок, необхідних для професійної діяльності у сфері фізичної культури за напрямом туризм; удосконалення спортивно-педагогічної майстерності в видах туризму з активними способами пересування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: теоретичні основи туризму, оздоровчий вплив туризму на організм людини, основи туристичної підготовки, форми організації і зміст гурткової роботи, основні положення правил проведення змагань, злетів, туристичних походів з учнівською та студентською молоддю.

вміти: вирішувати практичні завдання організаційної, педагогічної, методичної роботи з туризму; аналізувати техніку та тактику спортивного туризму; проводити заходи з спортивно-оздоровчого туризму; брати участь у туристичних походах в якості керівника.

II. Опис навчальної дисципліни

Курс:	Напря́м, спеціально́сть, осві́тно-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>2 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>2 модулі</i></p> <p>Загальна кількість годин - 72</p> <p>Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –2</p> <p>самостійної роботи студента - 40</p>	<p>галузь знань:</p> <p><i>0102 " Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини "</i> напря́м підготовки:</p> <p><i>6.010201 «Фізична культура»</i> Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>бакалавр</i></p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 4.</p> <p>Семестр: 7.</p> <p>Контактні: 28 годин. Лекції - 10 годин Семінарські-18 годин Самостійна робота-40 годин</p> <p>Модульний контроль-4 год. Вид контролю: залік</p>

III. Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма навчання					
	усього	у тому числі				
		л	сем	м.к.	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Підготовка масових туристських заходів						
Тема 1. ФОРМИ ТА ВИДИ ТУРИЗМУ	10	2	2			6
Тема 2. МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСКУРСІЙ.	10	2	2			6
Тема 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНОГО ПОХОДУ.	16	2	4	2		8
Разом за змістовим модулем 1	36	6	8	2		20
Змістовий модуль 2. Туристична робота в навчальному закладі.						
Тема 4. ЗМІСТ І ФОРМИ РОБОТИ ТУРИСТИЧНИХ ГУРТКІВ	16	2	4			10
Тема 5. ПРОВЕДЕННЯ МАСОВИХ ЗАХОДІВ З ТУРИЗМУ	20	2	6	2		10
Разом за змістовим модулем 2	36	4	10	2		20
Усього :(годин)	72	10	18	4		40

VI. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Підготовка масових туристських заходів

Тема 1. ФОРМИ ТА ВИДИ ТУРИЗМУ

Функції туризму. Характеристика видів туризму. Вимоги до учасників походу.
Класифікація походів.

Тема 2 МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСКУРСІЙ.

Екскурсія як форма роботи в навчальному закладі. Види екскурсій.
Методика проведення екскурсій.

Тема 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНОГО ПОХОДУ

Методика організації походу вихідного дня.
Підготовка та проведення ступеневого походу.

Змістовий модуль II. Туристична робота в навчальному закладі

Тема 4. ЗМІСТ І ФОРМИ РОБОТИ ТУРИСТИЧНИХ ГУРТКІВ

Організація роботи гуртка. Планування краєзнавчої та спортивної роботи.
Проведення заходів. Облік. Звітність.

Тема 5. ПРОВЕДЕННЯ МАСОВИХ ЗАХОДІВ З ТУРИЗМУ.

Положення про змагання. Проведення змагань, злетів.
Суддівство, оформлення документації. Підсумки заходів.

V. Навчально-методична карта дисципліни « Туристична робота в навчальному закладі »

Разом: 72 год., лекції–10 год., семінарські заняття –18 год.,самостійна робота – 40 год., модульний контроль – 4 год

Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II	
Назва модуля	Підготовка масових з туристських заходів			Туристична робота в навчальному закладі.	
Кількість балів за модуль	92			107	
Лекції	1 б	1 б	1 б	1 б	1 б
Теми лекцій	Тема 1 Форми та види туризму	Тема 2 Методика організації екскурсій	Тема 3 Підготовка турпоходу	Тема 4 Зміст і форми роботи гуртків	Тема 5 Проведення масових заходів
Кількість балів	1 б	1 б	2 б	2 б	3 б
Теми семінарських занять	1. Характеристика видів туризму. Вимоги до учасників подорожей. Класифікація походів.	2. Екскурсія як форма роботи в навчальному закладі. Методика проведення екскурсій.	3,4 Методика організації 1-Зденного походу. Підготовка ступеневого походу.	5,6 Організація роботи гуртка. Планування краєзнавчої та спортивної роботи. Облік. Звітність.	7,8,9 Положення про змагання. Проведення змагань, злетів. Суддівство. Оформлення документації. Підсумки.
Робота на семінарських	10 б	10 б	20 б	20 б	30 б
Самостійна робота	5 б	5 б	5x2 =10 б	5x2 =10 б	5x3 =15 б
Розробка	15 б				

положення про змагання		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 б)	Модульна контрольна робота (25 б)
Підсумковий контроль	залік (разом 214 б)	

VI. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Характеристика видів туризму. Вимоги до учасників подорожей. Класифікація походів.	2
2	Екскурсія як форма роботи в навчальному закладі. Методика проведення екскурсій.	2
3	Методика організації походу вихідного дня. Підготовка ступеневого походу.	4
4	Організація роботи гуртка. Планування краєзнавчої та спортивної роботи. Облік. Звітність.	4
5	Положення про змагання. Проведення змагань, злетів. Суддівство, оформлення документації. Підсумки.	6
	Разом:	18

VII. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Характеристика видів туризму. Вимоги до учасників подорожей. Класифікація походів.	4	5
2	Екскурсія як форма роботи в навчальному закладі. Методика проведення екскурсій.	4	5
3	Методика організації походу вихідного дня. Підготовка ступеневого походу.	10	5+5
4	Організація роботи гуртка. Планування краєзнавчої та спортивної роботи. Облік. Звітність.	10	5+5
5.	Положення про змагання. Проведення змагань, злетів. Суддівство, оформлення документації. Підсумки.	12	5+5+5
	Разом	40	45

VIII. Індивідуальні завдання (підготовка спортивного заходу)

є видом поза аудиторної індивідуальної діяльності бакалавра, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання презентацією. Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл. 1.1 та 1.2

Критерії оцінювання

Таб.1.1.

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності теми	1 бал
2.	Складання плану	2 бал
3.	Розкриття теми, фактів, ідей.	10 балів
4.	Висновки.	2 бали
Разом		15 балів

Шкала оцінювання завдання

Таб.1.2.

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	14-15	Відмінно
Достатній	11-13	Добре
Середній	8-10	Задовільно
Низький	0-7	Незадовільно

ТЕМАТИКА індивідуального завдання

ТЕМА 1. Основи туристичної підготовки.

ТЕМА 2. Організація туристичних зльотів з учнівською молоддю.

ТЕМА 3. Особливості проведення туристичної роботи в ВУЗЕ.

ТЕМА 4. Психологічна підготовка спортсмена-туриста до участі в категорійному поході.

ТЕМА 6. Спеціальна технічна підготовка у гірському туризмі.

ТЕМА 7. Принципи розробки маршрутів категорійних походів.

ТЕМА 8. Тактична підготовка у пішохідному туризмі.

ТЕМА 9. Техніка і тактика велосипедного туризму.

ТЕМА 10. Особливості харчування в багатоденних походах.

ТЕМА 11. Особливості харчування під час подорожей у горах.

ТЕМА 12. Підбір особистого та групового спорядження для водного туризму.

ТЕМА 13. Тактика походу.

ТЕМА 14. Подолання перешкод. Техніка страховки і самостраховки на маршруті.

ТЕМА 15. Організація страховки і самостраховки на змаганнях.

ТЕМА 16. Планування роботи гуртка.

ТЕМА 17. Організація педагогічного контролю за учнями під час роботи туристичних гуртків.

ТЕМА 18. Організація змагань з техніки туризму.

IX. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

Словесні: лекція (традиційна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, пояснення, розповідь, бесіда.

Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2). За логікою передачі і сприймання навчальної інформації:

індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення:

репродуктивні, пошукові.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1). Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. Методи контролю

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування.

Комп'ютерного контролю: тестові програми.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

XI. Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	5	5
2.	Відвідування семінарських занять	1	9	9
3.	Виконання завдання з самостійної роботи	5	9	45
4.	Робота на семінарському занятті	10	6	60
5.	Індивідуальне завдання	15	1	15
6.	Модульна контрольна робота	25	2	50
Максимальна кількість балів 184				

Розрахунок: $184:100=1,84$

Шкала оцінювання:

Оцінка в балах	Оцінка	Пояснення
90-100	A	Відмінно <i>Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок</i>
82-89	B	Дуже добре <i>Вище середнього рівня з кількома помилками</i>
75-81	C	Добре <i>В загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок</i>
69-74	D	Задовільно <i>Непогано, але зі значною кількістю недоліків</i>
60-68	E	Достатньо <i>Виконання задовольняє мінімальним критеріям</i>
35-59	FX	Незадовільно <i>З можливістю повторного складання</i>
1-34	F	Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом</i>

XII. Методичне забезпечення

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);
- завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Туристична робота в навчальному закладі».

XIII. ОБ'ЄМНІ ВИМОГИ ДО ПМК

1. Розвиток українського туризму. Плановий та самодіяльний туризм.
2. Екскурсія, зліт, похід вихідного дня, експедиція.
3. Особливості туризму як виду спорту.
4. Методика організації туристських прогулянок.
5. Характеристика основних видів туризму (пішохідного, гірського, лижного, водного та велосипедного).
6. Особливості видів туризму щодо забезпечення спорядженням спортсменів.
7. Ступеневі походи. Вимоги до керівника та складу туристської групи
Класифікація походів та зміст видів туризму.
8. Графік руху спортсмена.
9. Техніка і тактика пішохідного туризму.
10. Орієнтування на місцевості.
11. Методика визначення азимуту. Рух за азимутом.
12. Методика вимірювання відстані по карті.
13. Методика визначення місцезнаходження за допомогою карти.
14. Методика орієнтування за місцевими ознаками.
15. Визначення мети походу.

16. Підбір групи учасників. Розподіл обов'язків.
17. Визначення району походу. Розробка маршруту.
18. Графік руху і календарний план походу.
19. Основні положення кошторису. Складання кошторису походу.
20. Нормативні документи щодо організації туристських походів з школярами.
21. Методика розробки маршруту та календарного плану походу.
22. Складання кошторису походу.
23. Методика підготовки звіту про туристичну похід.
24. Страхівка і самострахівка під час руху.
25. Рух пішки по пересіченій місцевості.
26. Долання перешкод.
27. Підбір особистого та групового спорядження для окремих видів туризму.
28. Підбір групового спорядження.
29. Техніка долання перешкод.
30. Методика володіння руху за азимутом на відкритій або закритій місцевостях.
31. Базування у туристичному поході.
32. Складання меню.
33. Види багаття.
34. Розташування бівуаку у степу, у лісі, у горах.
35. Харчування у туристському поході.
36. Заходи безпеки під час проведення походу.
37. Методика організації туристичного злету.
38. Функції туризму навчальних закладів, форми та види туризму.
39. Види маршрутів, принципи їх розробки.
40. Основи топографічної підготовки в туризмі.
41. Планування туристичної роботи в навчальному закладі. Правила змагань, положення про змагання. Суддівство.

42. Методика організації некатегорійного туристичного походу.
43. Зміст і форми роботи туристичних гуртків в навчальних закладах.
44. Методика організації туристичних заходів у навчальних закладах.
45. Методика організації екскурсій. Вимоги безпеки під час подорожей.
46. Структура формування туристичних груп.
47. Організація туристичних зльотів та змагань.
48. Вимоги щодо проведення туристичних подорожей з учнівською та студентською молоддю в Україні.
49. Охорона пам'яток історії та культури і природного середовища.
50. Психологічна підготовка спортсмена-туриста.
51. Принципи розробки маршрутів за складністю та інтенсивністю.
52. Принципи розробки маршрутів за способом пересування.
53. Принципи розробки маршрутів за тривалістю.
54. Зміст краєзнавчої роботи в навчальних заходах.
55. Документація походу.
56. Зміст правил змагань з пішохідного туризму.
57. Положення про змагання.
58. Оформлення заявок до участі в змаганнях.
59. Склад головної суддівської колегії.
60. Організація суддівства на дистанціях.
61. Підведення підсумків змагань.

ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Вяткин Л.А., Сидорчук Е.В. и др. Туризм и спортивное ориентирование. – М.: Академия, 2001. – 207 с.
2. Грабовський Ю.А., Скалій О. В., Скалій Т. В. Спортивний туризм. Навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. – 304 с.
3. Дмитрук О. Ю., Щур Ю.В. Спортивно-оздоровчий туризм. Навчальний посібник. – К.: «Альтерпрес», 2008. – 280 с.
4. Дехтяр В. Д. Основи оздоровчо - спортивного туризму: Навч. Посібник. – К.: Науковий світ, 2003. – 203 с.

5. Ільницький В.І., Рафалюк М.І., та інші. Основи медичних знань туриста: навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2007. – 152 с.
6. Закон України «Про туризм». – К.: Відомості Верховної Ради України, 2001. - №32.
6. Романенко О.В. Туризм та спортивне орієнтування: Навчально-методичні рекомендації. – К.: КУТЕП, 2003. – 74 с.
7. Благий А..Л., Андреева Е.В., Оздоровительный туризм и ориентирование // Методические рекомендации к практическим занятиям. – К. 1997. – 28 с.
8. Балабанов И.В. Узлы – М.: 2003. – 80 с.

Допоміжна

1. Михайлов, Б.А. Профессионально-прикладной туризм/ Б.А.Михайлов, Ю.Н.Федотов.-СПб.:СПбГАФК им.П.Ф.Лесгафта, 2002.
2. Федотов Ю.Н. Спортивно-оздоровительный туризм. Учебник/Ю.Н.Федотов, И.Е.Востоков.- М.: Советский спорт, 2003.